

EAPC - Novetats en matèria de Seguretat Social

Negar als homes el complement de maternitat a les pensions és discriminatori i genera dret a una indemnització de 1.800 euros

27-11-2023

Com recordarem, la Sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE) de 12 de desembre de 2019 (Assumpte C-450/18) va concloure que el complement per maternitat en les pensions contributives de la Seguretat Social que recollia l'article 60 del TRLGSS era discriminatori per als homes, ja que el fonament era "l'aportació demogràfica a la Seguretat Social". Així, el TJUE va determinar que la Directiva 79/7/CEE del Consell, de 19 de desembre de 1978, relativa a l'aplicació progressiva del principi d'igualtat de tracte entre homes i dones en matèria de Seguretat Social, ha d'interpretar-se en el sentit que s'oposa a una norma nacional que estableix el dret a un complement de pensió per a les dones que hagin tingut almenys dos fills biològics o adoptats i siguin beneficiàries de pensions contributives en qualsevol règim del sistema de Seguretat Social nacional, mentre que els homes que es trobin en una situació idèntica no tenen dret a tal complement de pensió.

Aquest complement de maternitat per aportació demogràfica va quedar derogat amb la introducció, mitjançant el Reial decret llei 3/2021, de 2 de febrer, del "Complement de pensions contributives per a la reducció de la bretxa de gènere", que va entrar en vigor el dia 4 de febrer de 2021. Per tant, l'assumpte afecta a tots els pares de dos o més fills que hagin sol·licitat l'antic complement de maternitat per aportació demogràfica i als quals hagin denegat tal petició.

Recentment, el TJUE ha dictat una nova sentència que afecta substancialment aquesta qüestió. Es tracta de la Sentència de 14 de setembre de 2023 (Assumpte C-113/22), en la qual el Tribunal europeu conclou que l'article 6 de la Directiva 79/7/CEE ha d'interpretar-se en el sentit que, tractant-se d'una sol·licitud de concessió d'un complement de pensió presentada per un afiliat de sexe masculí, que ha estat denegada per l'autoritat competent en virtut d'una norma nacional que reserva la concessió d'aquest complement a les afiliades de sexe femení, i donant-se la circumstància que aquesta norma constitueix una discriminació directa per raó de sexe en el sentit de la Directiva 79/7, tal com va ser interpretada pel Tribunal de Justícia en una sentència prejudicial dictada amb anterioritat a la resolució denegatòria de la sol·licitud en qüestió, l'òrgan jurisdiccional nacional, que coneix d'una demanda presentada enfront d'aquesta resolució denegatòria, ha d'ordenar a aquesta autoritat no sols que concedeixi a l'interessat el complement

de pensió sol·licitat, sinó també que li aboni una indemnització que permeti compensar íntegrament els perjudicis efectivament patits a conseqüència de la discriminació, segons les normes nacionals aplicables. I s'hi han d'incloure també les costes i els honoraris d'advocat en què l'interessat hagi incorregut en ocasió del procediment judicial, en cas que la resolució denegatòria s'hagi adoptat de conformitat amb una pràctica administrativa consistent a continuar aplicant la referida norma malgrat la sentència esmentada, i obliga així l'interessat a fer valer el seu dret al complement en via judicial.

Així doncs, la jurisprudència comunitària ha establert no sols el dret dels pares a accedir a aquest complement de maternitat per aportació demogràfica en les seves pensions, sinó també a rebre addicionalment una indemnització pels perjudicis patits per aquesta discriminació quan la negativa de l'INSS a reconèixer el complement, un cop coneguda la jurisprudència del TJUE, els ha obligat a iniciar un procediment judicial per reclamar els seus drets.

Doncs bé, aquesta Sentència ja ha tingut la primera conseqüència directa: el Consell General del Poder Judicial, en la Comunicació de 17 de novembre de 2023, acaba d'anunciar que el Ple de la Sala Social del Tribunal Suprem ha reconegut el dret d'un home a obtenir de l'INSS una indemnització derivada de la vulneració del dret fonamental a no ser discriminat, com a conseqüència de la denegació del complement després de la STJUE de 12 de desembre de 2019 (C-450/18), que va considerar discriminatòria per raó de sexe la regulació del TRLGSS. Es tracta d'una discriminació autònoma i lligada a aquesta actuació denegatòria de l'entitat gestora.

De conformitat amb la Sentència del TJUE de 14 de setembre de 2023 (C-113-22), és obligat establir una indemnització per compensar els danys i perjudicis efectivament patits pel sol·licitant que va veure denegada la seva petició. El Tribunal Suprem, en compliment de la seva labor unificadora, tenint en compte que els perjudicis causats en cada cas són similars i deriven de la mateixa decisió de l'INSS, ha fixat la indemnització en la quantitat de 1.800 euros.

Aquesta quantitat, conclou la Sentència, comporta una reparació integral del perjudici patit i és procedent sempre que l'home discriminat per una resolució de l'INSS posterior a la STJUE 19 desembre 2019 hagi necessitat recórrer a la jurisdicció social per aconseguir l'abonament del complement en qüestió.

Jorge Pérez Pérez

Doctor en dret. Delegat de la DE de la Inspecció de Treball i Seguretat Social. Professor UAB.
Director del Postgrau en Ocupació